

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології

До 35-річчя кафедри культурології

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

**Альманах наукового товариства “Афіна”
кафедри культурології**

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної
інтеграції людства у XXI століття”*

15-17 листопада 2006 року

Випуск 5

Заснований в 2000 році

Рівне – 2007

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології: Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної інтеграції людства у XXI століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

Виткалов В.Г. - **Головний редактор:**
- кандидат педагогічних наук, професор, зав. кафедри культурології РДГУ (голова редколегії)

Афанасьєв Ю.Л. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Баканурський А.Г. - доктор мистецтвознавства, професор (Одеса);
Воробйов А.М. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Граб О.В. - кандидат мистецтвознавства, доцент, куратор студентського наукового товариства „Афіна” РДГУ;
Дем’янчук О.Н. - доктор педагогічних наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки;
Жилюк С.І. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Кралуєк П.М. - доктор філософських наук, професор НУ „Острозька академія”;
Круль П.Ф. - доктор мистецтвознавства, професор НУ ім.В.Стефаніка (Івано-Франківськ);
Кушнарєнко Н.М. - доктор педагогічних наук, професор (ХДАК);
Постоловський Р.М. - кандидат історичних наук, професор РДГУ, Заслужений діяч науки і техніки України;
Стоколос Н.Г. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Поніманська Т.І. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Троян С.С. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Уланова С.І. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Швецова-Водка Г.М. - доктор історичних наук, професор РДГУ.

Арцишевський Р.А. - **Рецензенти:**
- доктор філософських наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки;
Брилін Б.А. - доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Науковий редактор – **проф. Виткалов В.Г.**
Упорядники випуску – **проф. Виткалов В.Г., Граб О.В.**

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 9 від 29.12.2005 р.).

Відповідальність за достовірність представленої матеріалу, а також за точність наведених цитат, імен, дат тощо несуть автори. Редакція залишає за собою право корегувати матеріали. Рукописи не рецензуються й авторам не повертаються. Редакція може й не поділяти точку зору авторів.

**ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДРУГОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ „КУЛЬТУРОТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОЛОДІ І ПЕРСПЕКТИВИ
КУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ЛЮДСТВА У ХХІ СТОЛІТТЯ”**

проф. Виткалов В.Г., доц.Граб О.В. (РДГУ)

Робота конференції традиційно відбувалася у трьох секціях: „Освіта і виховання як основа розвитку культури ХХІ століття”, „Молодь і культурна динаміка України в контексті глобалізаційних проблем” та „Художня діяльність: сутність, проблематика, перспективи”.

Чимало учасників (32 особи) виявило бажання взяти участь в обговоренні питань у першій секції. Випереджаючи події, наголосимо, що інтерес виявився настільки високим, що у запланованій на 2007 рік Всеукраїнській конференції буде введено окрему секцію, де проблеми організації навчального процесу у вищій та середній спеціальній школах у рамках дії Болонської декларації стануть предметом окремого висвітлення, так само, як і проблеми, шляхи та тенденції у формуванні політичної культури сучасної молоді. Але повернемося до аналізу представлених доповідей. При цьому зазначимо, що серед 32 учасників (хто брав участь в обговоренні або надіслав відповідно статті) 9 осіб – викладачі, 7 магістрантів різноманітних спеціальностей Педагогічного та Художньо-педагогічного факультетів РДГУ, ще 16 осіб – студенти спеціальностей „Менеджмент організацій”, „Англійська та японська мови”, „Банківська справа”, „Культурологія”, „Фізичне виховання і методика спортивно-масової роботи” тощо інших навчальних закладів України.

39 учасників було заявлено для участі у роботі другої секції та 49 осіб – у третій, а загалом якісний склад учасників цього заходу представлений наступним чином: 27 викладачів, 25 – аспіранти та здобувачі наукових ступенів і, відповідно, 69 осіб – студенти вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації.

Якщо викладацький склад основну увагу у своїх доповідях спрямовував переважно на проблеми формування професійної культури, краще б сказати, професійної культури майбутнього викладача (М.Вакульчук), то тематика доповідей магістрантів відрізнялася надзвичайною широтою і охоплювала проблеми родинного виховання (Л.Швець), історіографічну проблематику стосовно давньої Волині (О.Семенович), особливостей східної культури в контексті її впливу на зміни у ціннісних орієнтаціях сучасної молоді (С.Лук'янчук) та ін.

У той же час проблематика, що зацікавила студентів, як свідчать подані матеріали, акцентує увагу на переважно національному чиннику й охоплює питання сутності української ментальності (М.Шевчук) та врахування цього чинника в забезпеченні якості сучасної освіти, її ролі у становленні фахівця (Т.Возна), християнської моралі та етики, як важливої складової в системі організації освітньо-культурного та виховного процесу в Україні (Л.Ковальчук, О.Загаєвська) та загалом духовної еволюції молоді (О.Белова).

Не спадає інтерес і до проблематики, пов'язаної з налагодженням стосунків батьків та дітей у сучасному глобалізаційному просторі (Т.Сінельникова), молодіжних рухів в історико-культурологічній ретроспективі (О.Миркевич), лідерства як можливості швидше адаптуватися у сучасному соціокультурному просторі (С.Миронюк, О.Старенька). Причому деякі доповіді та представлені згодом наукові розвідки, підготовлені на їх основі, вирізняються глибиною постановки проблеми, самостійністю мислення, бажанням активно втручатися у суспільне життя.

Звернемо увагу на той факт, що проблематика доповідей і першої, і другої Всеукраїнських наукових конференцій не оминають складних питань вітчизняної історії, а саме ролі націоналістичних рухів у роки Другої Світової війни (А.Гончаров), яскравих постатей доби „Розстріляного відродження” (регіональний аспект) (О.Белова), культурного спадку Київської Русі тощо в інтерпретації молодих людей з ХХІ століття (О.Семенович). І це далеко не повний перелік тих тем, які й надалі продовжують хвилювати молоду генерацію.

Порівнюючи напрями наукового пошуку учасників минулого року із сучасною проблематикою, можна помітити, що молодь менше цікавиться питаннями мовної політики, зокрема сленгу, риторичної майстерності тощо. Та й робочою мовою цього заходу була українська, хоча значна кількість гостей представляла саме східні терени України. Тож треба думати, що мовна проблема на рівні використання мови як засобу спілкування, дискусії вже не стоїть так гостро у студентському середовищі. Її можна вважати розв'язаною на рівні вищої школи. Проте більше уваги, як засвідчує програма конференції, акцентується сьогодні саме на проблематиці професійної культури майбутнього фахівця у її широкому розумінні (В.Тюска, Г.Кутузова, М.Вакульчук), проблема культури здоров'я особистості й зокрема педагогічного працівника (Л.Терешко). Ще декілька доповідей присвячено розгляду (пошуку) місця вищого навчального закладу першого рівня акредитації у системі сучасної освіти та ролі ВНЗ недержавної форми власності (Ю.Дубина, М.Левенець, А.Черуха) в регіональній освіті тощо.

Дедалі більше цікавить молодь і проблема якості освіти як головного чинника підвищення культурного рівня особи, засобу її швидкої наступної адаптації в умовах ринкових відносин (Т.Возна) та сутність, шляхи формування ціннісних орієнтацій різних соціально-демографічних груп (О.Перець, Д.Терновенко, Т.Потапчук, Т.Пузиченко та ін.), а також комунікабельність як важливий чинник знаходження взаєморозуміння, причому не лише у сфері службових відносин (С.Перебейнос).

Окремо слід виділити дослідницькі матеріали, спрямовані на пошук виходу із духовної кризи, яку, на думку молоді, переживає наше вкрай заідеологізоване суспільство, засобами саме сучасної освіти, що зайвий раз засвідчує про як високий рейтинг освіти у системі ціннісних орієнтацій особи, так і розуміння необхідності підвищення власного

рівня знань у цьому контексті (у попередній конференції така проблематика залишалася поза увагою молодіжного інтересу). Продовжуючи думку, зауважимо, що освіта вбачається молоддю як важливий чинник і нашої майбутньої європейської інтеграції (А.Шуба).

Проте не залишено осторонь і традиційно складові чинники у формуванні особистості, зокрема екологічну культуру (О.Сулацкова), виявлення її ролі у підготовці молодшої особи до збереження наших природних надбань для нащадків, використання природного потенціалу в освітянській практиці тощо.

До особливостей цієї наукової конференції слід віднести також і широкі часові межі наукового пошуку молодих дослідників, обумовлені інтересом до культуротворчих питань від доби Середньовіччя і до сьогодення.

У міру опанування молоддю новітньою технологією та технікою, засобами пошуку й передачі інформації, зростає інтерес не лише до активного її використання у сучасному навчальному процесі (В.Тимчина, Ю.Гумен, Н.Кучина), але й поглиблюються роздуми над результатами такого впливу на психіку перш за все самої молодшої людини. У цьому зв'язку звернемо увагу на розвідки Н.Кучиної, спрямованої на з'ясування ставлення молодих людей до системи електронних видавництв в Україні, їх доцільності й ефективності використання студентами гуманітарних (філологічних) та економічних спеціальностей, ролі електронних бібліотек у системі вищої школи тощо та дослідження Ю.Марчука, який чимало часу приділяє проблемі фільтрації інформаційного простору, його морально-етичним чинникам, досліджуючи, таким чином, не лише позитивні сторони розгортання науково-технічної революції, але й ті негативні наслідки, які несе у собі глобалізація. Проте інтерес до цієї проблеми (глобалізації), як бачимо, не спадає.

Уже давно визнано, що зацікавлення східною культурою, філософським баченням життя, ролі людини в складній системі східної духовної доктрини є закономірним явищем другої половини ХХ – початку ХХІ століття. Адже саме в цій філософії сконцентровано потужний запас духовної енергії, мудрість Сходу. Тож, може, саме тому молоду людину з певним, достатньо високим рівнем освіти, культурних потреб і не залишають у спокої ці питання, принаймні представлені матеріали С.Лук'ячук (РДГУ) та Д.Піюк (ЛНПУ ім.Т.Шевченка) це підтверджують наочно.

Ще однією особливою, не характерною для попередньої Всеукраїнської конференції рисою, є те, що чимало доповідей, а згодом і представлених матеріалів статей, відзначаються самостійним проведенням їхніми авторами соціологічних досліджень, що дає можливість останнім апробувати той теоретичний багаж знань, які мають наші респонденти, для уточнення багатьох положень, наукових концепцій, отриманих або сформованих під час навчання. Це характерно для практично всіх виступів, незалежно від того чи суто мистецька проблематика, чи освітянська стала предметом наукового пошуку. У цьому зв'язку відзначимо матеріали Т.Возної, С.Виткалова, Ю.Чаус, О.Хоменка, К.Савич, О.Корольчук, Н.Кучиної, О.Старенької, Ю.Гумен, Д.Терновенка та ін. Окремо відзначимо й розвідку Р.Шеретюк стосовно вивчення стану релігійності молодих осіб, що навчаються у недержавному вищому навчальному закладі, її (релігійності) кореляції з освітнім, соціокультурним рівнем студентів та впливу на подальшу професійну адаптацію тощо. Подібну проблематику, правда вже на значно більшому масиві, вивчає й співробітник лабораторії соціальних досліджень Інституту соціальних наук ВДУ ім. Л.Українки Ю.Чаус. Названі розвідки свідчать про бажання молодих перевірити за допомогою науки чимало усталених істин у нашому суспільстві.

Зрозуміло, що рівень та глибина цих досліджень різні. І можна сперечатися про ті питання, які не потрапили в поле зору того чи іншого дослідника у зв'язку із можливостями та рівнем опанування ним соціологічного інструментарію чи загалом розуміння значення у сучасних умовах фактичного матеріалу, так би мовити, інформації „з периферії”, або ж, навпаки, їм приділено чимало незаслуженої уваги. Проте сам факт такого намагання перевірити, апробувати власну точку зору в сучасній суспільній практиці характеризує цю категорію молодих науковців зовсім з іншого боку і дає підстави сподіватися й у перенесенні ними сформованих під час навчання у вищому навчальному закладі навичок дослідника у майбутню професійну діяльність. І це є головним.

Треба зазначити також, аналізуючи матеріали представлених досліджень, і наступне: дещо іншою з плином часу, природно, стає оцінка молоддю й багатьох явищ, подій, фактів, що її оточують чи учасником яких вона була, зокрема глобалізаційних процесів. Якщо у попередніх матеріалах наших конференцій (див. „Актуальні питання культурології”: науковий альманах. Вип.4. – Рівне: РДГУ, 2005) мова йшла про глобалізацію як суто позитивне (чи негативне) явище ХХІ століття, то вже зараз можемо стверджувати про зацікавлення не лише сутністю, але й морально-етичними вимірами глобалізаційних процесів (Ю. Марчук „Сучасні проблеми морально-етичної фільтрації інформаційного простору”), ролі національної культури в цьому процесі та наслідків для неї цього, беззаперечно, непересічного феномену (О.Катречко „Культурно-ціннісні аспекти глобалізації та їх вплив на культурну компетентність молоді”).

Безперечно, і різноманітні об'єднання України, історія молодіжних рухів і їх вияв зокрема і на Рівненщині (Д.Миркевич) також залишаються актуальними для молодого покоління, адже саме в них чи під їхнім безпосереднім впливом формується молода особа. І те, що там відбувається, яким чином організується, значною мірою й дасть згодом нам той позитивний (чи негативний) результат.

Є ще одна вкрай важлива проблема, якою переймається молода людина сьогодні. Йдеться про проблеми не лише своїх вчинків, дій тощо, але й певну кореляцію цих кроків із бажанням узяти на себе відповідальність за здійснені цією особою вчинки. У цьому зв'язку окремо відзначимо наукову розвідку аспіранта з університету ім. Марії Складовської-Кюрі (Польща) Д.Шевчука „Етичний вимір відповідальності у сучасному світі”. Вона зайвий раз засвідчує про те, що сучасна молодь є значно кращою, глибшою за своїми переконаннями, образом та широтою мислення, формою поведінки тощо, ніж про неї час від часу складається думка у сучасників.

У цьому ж контексті наголосимо й на матеріалах магістрантки А.Обарчук (РДГУ) „Архетип героя у свідомості сучасної молоді: ціннісно-орієнтаційний аспект”, у яких проблема героя-антигероя в інтерпретації молодих є предметом

особливої уваги.

Окремо слід зупинитися на третьому розділі аналізованого збірника – „Художня діяльність молоді: сутність, проблематика, перспективи”. Він, як і відповідний розділ у матеріалах попередньої конференції (2005 р.), є теж досить розмаїтим та строкатим за своєю проблематикою і фаховим рівнем: дослідників, як бачимо, цікавлять багато питань і суто теоретичного спрямування, зокрема семіотики та музичної естетики (М. Деркач), образу реципієнта художнього твору в авторській картині світу (Е.Гнатюк), інтерпретації музичного фольклору в сучасній композиторській практиці (М.Дацик, М.Левенець), міжнаціональних мистецьких зв'язків (М.Глухенький) тощо, так і суто прикладного характеру, від вирішення яких чимало залежить й у справі подальшого збереження пам'яток вітчизняної історії та культури (Г.Власюк, М.Федоришин, Л.Радковська, К.Борисенко, О.Довбенчук та ін.), чи в системі культурно – дозвілєвої діяльності населення (О.Глушук), або ж окремих напрямках фахової підготовки студентів на мистецьких зразках минулого (Л.Крайлюк).

Отже, тут представлено чимало робіт аспірантів, магістрантів та молодих викладачів, які фактично вже визначилися із напрямками свого майбутнього наукового пошуку. Тому їхні розвідки відрізняються, так би мовити, відповідною „прагматичністю”, більшою конкретикою та, безумовно, глибокою науковою аргументацією. Слід відзначити у цьому контексті дослідження І. Шепелевої („Український андеграунд у пошуку духовної основи національного розвитку України”), яка впродовж тривалого періоду розробляє проблематику вітчизняної духовної опозиції в образотворчому мистецтві 60-80 – х років ХХ століття. І цей представлений матеріал – зайве підтвердження її активної праці у цьому напрямі.

Звернемо увагу й на дослідження магістра культури, співробітника наукової бібліотеки Львівського національного медичного університету імені Д.Галицького – Л. Купець, коло наукових інтересів якої становить сучасна українська література межі ХХ-ХХІ століть, розмаїта мистецька проблематика полікультурного Львова, молодіжні культурологічні об'єднання Західної України. Постійно знаходячись у мистецькому середовищі цього унікального західноєвропейського міста, вона має змогу безпосередньо відчувати особливості художнього життя, а відтак бачити шляхи суспільно – культурних трансформацій у мистецькому середовищі культурного центру кінця ХХ-ХХІ століть і певним чином відтворювати це у своїх наукових розвідках („Ю.Андрухович та його прозова творчість як феномен постмодерну”).

Подібною проблематикою (йдеться про сучасну літературу) переймається також і дослідниця з Рівного В.Парфенюк, яка теж намагається проаналізувати особливості впливу на суспільну свідомість сучасної молоді генеративної творчості відомого представника покоління шістдесятників Р.Іваничука („Виховання національної свідомості й патріотизму на прикладі історичного роману „Мальви”).

Не залишиться, сподіваємося, поза увагою читача й дослідження магістра культури з Рівного М. Федоришина стосовно функціонування традицій колядних фольклорних фестивалів, свят і конкурсів на Волині. Безпосередній організатор одинадцяти міжнародних фольклорних фестивалів „Коляда”, багатьох наукових конференцій з проблем розвитку народної культури, він чимало зусиль доклав до відродження та пропаганди цього дійства на Волині, а також подальшого побутування колядних традицій зокрема й у нашому краї, на Рівненщині. Тож представлений у цьому збірнику матеріал – результат багаторічних розмірковувань автора над шляхами вітчизняної культурної спадщини в добу глобалізаційних змін у суспільстві, можливих формах державної підтримки національної культури.

Ще однією помітною в контексті аналізованих матеріалів розвідкою, є, на нашу думку, і дослідження Г.Власюк, яка здійснює спробу проаналізувати шляхи збереження архітектурних пам'яток на теренах Правобережжя („Музеїфікація замкових комплексів та її роль у відродженні культурних цінностей України”). Співробітник відомого музейного комплексу на Рівненщині, вона намагається поглянути на зазначену вище проблему очима молодого фахівця – науковця, який має не лише відповідні знання, але й здійснює певні кроки, аби спробувати створити власний макет розв'язання цього вкрай непростого для культури та економіки України питання. Її матеріали, на нашу думку, можуть бути активно використані не лише як інформація культурологічного характеру для викладацької діяльності чи підготовки статей тощо, але й власне відповідними службами у галузі природоохоронної та пам'яткоохоронної сфер із суто прагматичною метою.

Зрозуміло, що представлені статті різні за змістом, рівнем наукової аргументації тощо, проте всім авторам притаманне щире бажання долучитися до розв'язання актуальних проблем, які стали предметом детального обговорення.

Таким чином, результати проведення цієї конференції зайвий раз засвідчили як необхідність проведення таких заходів з метою подальшого обміну не лише самою інформацією про те чи інше явище, подію тощо, але й для уточнення спільних поглядів на спільні проблеми, обміну дослідницькими методиками, обговорення найбільш актуальних для кожного регіону проблем, врешті-решт для з'ясування особливостей організації навчального процесу на спільних напрямках підготовки сучасних фахівців у вищій школі України.

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО РЕКТОРА	3
<i>Виткалов В.Г., Граб О.В.</i> МОЛОДЬ У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ ХХІ СТОЛІТТЯ: ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДРУГОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ „КУЛЬТУРОТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОЛОДІ І ПЕРСПЕКТИВИ КУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ЛЮДСТВА У ХХІ СТОЛІТТЯ”	4
РОЗДІЛ І. ПРОБЛЕМИ ГЕНЕЗИ КУЛЬТУРИ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
<i>Шевчук М.В.</i> УКРАЇНСЬКА МЕНТАЛЬНІСТЬ ЯК ЄДНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ІНТЕЛЕКТУ: ДОСВІД ДЛЯ МОЛОДОЇ ГЕНЕРАЦІЇ	7
<i>Корольчук О. І.</i> МОРАЛЬНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	9
<i>Возна Т.О.</i> ЯКІСТЬ ОСВІТИ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КУЛЬТУРНОГО РІВНЯ МОЛОДІ.....	10
<i>Кутузова Г.</i> АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ КЛАСИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	13
<i>Перець О.М.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	15
<i>Терновенко Д.С.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ТА ЇХ ФОРМУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ (на прикладі студентської молоді ЛНПУ ім. Т.Шевченка).....	18
<i>Потапчук Т.В.</i> МОРАЛЬНО-ДУХОВНІ ЦІННОСТІ І ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ УСТАНОВОК СТАРШОКЛАСНИКІВ	21
<i>Пузиченко Т.</i> ГУРТКИ, ТВОРЧІ ОБ’ЄДНАННЯ ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК СФЕРА РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	23
<i>Терешко Л.В.</i> КУЛЬТУРА ЗДОРОВ’Я СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	27
<i>Терешко Л.В.</i> КУЛЬТУРА ЗДОРОВ’Я ОСОБИСТОСТІ В ІСТОРІЇ НАУКОВОЇ ДУМКИ.....	30
<i>Семенович О.Л.</i> ІСТОРІОГРАФІЯ ДАВНЬОРУСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВОЛИНИ.....	33
<i>Шевчук О.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З МОЛОДДЮ У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ РІВНЕНСЬКОЇ „ПРОСВІТИ”	37
РОЗДІЛ ІІ. ДИНАМІКА КУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	
<i>Шевчук К.С.</i> ЕТИЧНИЙ ВИМІР ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ	39
<i>Виткалов С.В.</i> МОЛОДЬ У КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ (регіональний аспект)	44
<i>Кузьмук О.М.</i> НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА В УМОВАХ ТВОРЕННЯ ГЛОБАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА	46
<i>М’якота І.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛІТАРНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ЇЇ РОЛЬ У СУСПІЛЬСТВІ.....	48
<i>Шуба А.І.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РІВНЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ УТВЕРДЖЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ	51
<i>Кучина Н.І.</i> СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ВИДАВНИЦТВА В УКРАЇНІ	54
<i>Швая Д.В.</i> ПРОБЛЕМА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	58
<i>Війтович Г. В.</i> ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	

СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	60
<i>Гумен Ю.В.</i> ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ І СУЧАСНА СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ	62
<i>Марчук Ю. М.</i> МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА ФІЛЬТРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ЯК КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	64
<i>Кравченко Т.В.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ.....	67
<i>Вакульчук М.В.</i> МАЙСТЕРНІСТЬ ТА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ	69
<i>Старенька О.О.</i> ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ (на прикладі художньо-педагогічного факультету РДГУ).....	73
<i>Шеретюк Р.М.</i> РЕЛІГІЙНИЙ ФАКТОР У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	74
<i>Куліда К.М.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	76
<i>Пшебільська Л.Г.</i> ТЕНДЕНЦІЇ В ЗМІНАХ СТРУКТУРИ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	78
<i>Хоменко О. В.</i> ЗАПИТИ І ПОТРЕБИ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ (на матеріалах РІС КСУ)	80
<i>Савич К.</i> СЛЕНГ ЯК СКЛАДОВА МОЛОДІЖНОЇ СУБКУЛЬТУРИ.....	82
<i>Карпович К.П.</i> САКРАЛЬНА ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА У КОНТЕКСТІ ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ.....	84
<i>Загаєвська О.</i> ХРИСТІЯНСЬКА ЕТИКА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	86
<i>Ковальчук Л.М.</i> ХРИСТІЯНСЬКА МОРАЛЬ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО ТА ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	89
<i>Миркевич О.В.</i> ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ОСНОВА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РУХІВ.....	91
<i>Кузіч Р.С.</i> МОЛОДІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ КУЛЬТУРИ.....	93
<i>Гончаров А.О.</i> УПА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	96
<i>Перебийнос С.І.</i> КОМУНІКАТИВНІСТЬ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗНАЙОМСТВА (на матеріалах РІС КСУ)	98
<i>Заладовська О. В.</i> СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЮБ: ПОГЛЯД МОЛОДІ.....	100
<i>Бондарчук А.Я.</i> ВИХОВАННЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ СІМЕЙНИХ ВЗАЄМИН.....	102
<i>Заладовська О.В.</i> ГЕНДЕРНА СТРУКТУРА СІМ'Ї: СОЦІАЛЬНО-Педагогічний АСПЕКТ.....	104
<i>Коберська Т.М.</i> САМОРОЗВИТОК І САМОРЕАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ.....	106
<i>Левенець М., Старенька О.</i> ЛІДЕРСТВО ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ САМОСТВЕРДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	108
<i>Чаус Ю.А.</i> ОБРАЗ РЕЛІГІЙНОСТІ В СТУДЕНТСЬКІЙ СУБКУЛЬТУРІ.....	111

РОЗДІЛ III. ХУДОЖНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДІ

<i>Деркач М.В.</i> ОСНОВНІ ЗАСАДИ СЕМІОТИКИ ТА ПРОБЛЕМИ МУЗИЧНОЇ ЕСТЕТИКИ	113
<i>Гнатюк В.</i> ОБРАЗ РЕЦИПІЕНТА ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ В АВТОРСЬКІЙ КАРТИНІ СВІТУ (на матеріалі класицизму і бароко).....	115
<i>Кошова І. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ СВІТСЬКОГО ПОРТРЕТА ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ БАРОКО У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО ОБРАЗОТВОРЕННЯ.....	118
<i>Макотера А.В.</i> РОЗВИТОК ЕСТЕТИЧНИХ ПОЧУТТІВ НА ПРИКЛАДІ РОЗГЛЯДУ ПОРТРЕТНОГО ЖИВОПИСУ УКРАЇНИ ХVІІІ-ХІХ ст.....	120
<i>Бєдакова С.В.</i> ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНІ ЗДОБУТКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРАЗЬКОЇ КОНСЕРВАТОРІЇ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО КУЛЬТУРОТВОРЕННЯ.....	123
<i>Бєлова О. С.</i> НЕОБАРОКО В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ 1920-х рр.....	126
<i>Бєлова О. С.</i> КОНЦЕПЦІЯ ДУХОВНОГО ПЕРЕТВОРЕННЯ ОСОБИСТОСТІ: УРОКИ ІСТОРІЇ (на прикладі діяльності українського театру Л. Курбаса).....	128
<i>Шепелева І.А.</i> РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО АНДЕГРАУНДУ В ПОШУКУ ДУХОВНОЇ ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	131
<i>Парфенюк В.І.</i> ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ Й ПАТРІОТИЗМУ МОЛОДІ (на прикладі історичного роману Р.Іваничука „Мальви”).....	137
<i>Купець Л.М.</i> ПРОЗОВА ТВОРЧІСТЬ ЮРІЯ АНДРУХОВИЧА ЯК ФЕНОМЕН ПОСТМОДЕРНУ.....	140
<i>Дацик М.В., Левенець М.В.</i> МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРАКТИКИ: ДО ПИТАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ	143
<i>Шемуровська О., Черуха А.А.</i> ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ	146
<i>Федоришин М.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ КОЛЯДНИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ФЕСТИВАЛІВ, СВЯТ ТА КОНКУРСІВ НА ВОЛИНІ. 149	
<i>Радковська Л.М.</i> ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНА ТА ВИХОВНА РОЛЬ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ.....	151
<i>Соловійов В.А.</i> ПСИХОЛОГО-ЕМОЦІЙНИЙ ЕФЕКТ СПРИЙМАННЯ МУЗИЧНОГО ТВОРУ	154
<i>Довбенчук О.І.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ НА КРАСЗНАВЧОМУ МАТЕРІАЛІ	157
<i>Глухенький М.Ф.</i> ВИВЧЕННЯ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ ЗВ’ЯЗКІВ УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ- ІМПРЕСІОНІСТІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ПРОЦЕСІВ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	159
<i>Власюк Г.І.</i> МУЗЕЄФІКАЦІЯ ЗАМКОВИХ КОМПЛЕКСІВ У КОНТЕКСТІ ВІДРОДЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНИ.....	161
<i>Глуцук О.Г.</i> АМАТОРСТВО ЯК СФЕРА РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ	165
<i>Швець Л.В.</i> ТРАДИЦІЇ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	167
<i>Помогалова К.В., Аксьонова І.О.</i> РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ (на прикладі Студентського Центру моди Брянківського технолого-економічного технікуму Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка).....	170
<i>Крайлюк Л.В.</i> ТВОРЧА СПАДЩИНА НІЛА ХАСЕВИЧА У СИСТЕМІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

*Альманах наукового товариства “Афіна” кафедри культурології
Рівненського державного гуманітарного університету*

Випуск 5

Наукове редагування – *проф. Виткалов В.Г.*
Комп’ютерна верстка та макет – *Кравчук В.Ю.*
Упорядкування і коректура – *Виткалов В.Г., Граб О.В.*
Редактор – *Парфенюк В.І.*
Відповідальна за випуск – *Виткалов В.Г.*

Здано до набору 10.12.2005. Підписано до друку 20.02.2006.
Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. арк. 21. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології. Тел. 8 (0362) 22-20-32

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології:
Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і
перспективи культурної інтеграції людства у ХХІ століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

**ББК 71.0
УДК 168.522**